

Future research of the key drivers affecting the urban development of border areas based on the approach of urban and regional governance (Case study: Javanrood)

Ismaeil Safar Alizadeh¹, Sajed Bahrami Jaff², Manaf Khanzadeh³

1- Assistant Professor, Department of Geography, Payam Noor University, Tehran, Iran.

2- PhD in Political Geography, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

3- MSc in Spatial Planning, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

Article info

Article type:
Research Article

Received:
2023/07/14

Accepted:
2023/09/06

pp:
51-60

Keywords:

Future studies,
Sustainable
development,
Governance,
Border areas,
Javanrood.

Abstract

Urban governance as one of the important strategies to achieve sustainable development is of particular importance, which is the focus of this research in the border city of Javanrood. The analysis approach in this article is based on the position of governance in the realization of sustainable development of border cities. The data collection approach is an expert-oriented interactive approach, the analysis method is quantitative and qualitative, and the research method is descriptive-analytical. The results showed that a total of 7 meritocracy variables in the selection of city managers, the coordination of the programs of organizations related to city management, mutual communication and constructive interaction between public and private institutions, the use of appropriate measures and solutions for the legality of city managers, the influence of social networks on the participation of civil institutions and the private sector, the exchange of opinions of city managers with citizens in decisions related to city issues, the appropriate use of the city's capacities in urban development were the most important influencing factors in the realization of sustainable development in the field of urban governance.

Citation: Safar Alizadeh, I., Bahrami Jaff, S., & Khanzadeh, M. (2023). Future research of the key drivers affecting the urban development of border areas based on the approach of urban and regional governance (Case study: Javanrood). *Journal of Geography and Regional Future Studies*, 1(2), 51-60.

© The Author(s).

Publisher: Urmia University.

DOI: <https://doi.org/10.30466/grfs.2023.54803.1002>

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.2981118.1402.1.2.4.0>

¹ **Corresponding author:** Sajed Bahrami Jaff, **Email:** bahramijaf93@gmail.com, **Tell:** +989188281408

Extended Abstract

Introduction

Today, the main obstacle to urban and regional development in Iran is its planning system. In the border city of Javanrud, due to the structural weakness in the border areas, it is necessary to pay attention to the issues of good urban governance. Therefore, in this research, the future of desirable urban governance indicators in the border city of Javanrud is examined.

Methodology

This research is written with a descriptive-analytical method and applied purpose. Based on the main topic of the research, after reviewing the components and theories related to governance as well as border issues, basic information was collected and classified. In this way, the influencing components and variables were categorized in the form of 8 sections and 39 subsections. In the next step, in order to measure the place of governance in the sustainable development of the border city of Javanrud, a questionnaire was compiled based on the variables related to urban governance in the possession of the statistical community of the research, which consists of 35 experts in urban and border development, including university professors and doctoral students in the fields of political geography, planning urban and political sciences. MICMAC software was used to analyze the data.

Results and discussion

Based on the results obtained from the mentioned findings, the most important and influential components in the sustainable development system of the border city of Javanrud, in the order of frequency, were: 1- Attitude towards the collective work 2- The coordination of the programs of organizations related to urban management 3- Mutual communication and constructive interaction between public and private institutions 4- Accountability of city managers and officials to citizens 5- Meritism in the selection of city managers 6- Exchange of views of city

managers with citizens in decisions related to city issues. 7- Fair distribution of city facilities.

Conclusion

In general, what can be said in relation to the position of urban governance in the development of the border city of Javanrud is that the issue of urban governance in this border region does not have a suitable condition due to the lack of proper compatibility with the multifaceted and multiple structures of urban management; In other words, in the border city of Javanrud, due to security sensitivities, the municipal institution, which should be recognized as the most important administrative system responsible for urban governance, has very limited executive power and does not have the necessary ability to advance the developmental goals in an appropriate way. It can be concluded that the realization of sustainable urban development in the framework of the existing governance system in the border city of Javanrud will not happen unless the planning system is changed from top to bottom and the legal status of the urban management institution (i.e., the council and the municipality) is improved. It is possible to increase the level of acting of these institutions against other power actors in the city and on the other hand, make the municipal institution responsible for the sustainable development in this border city.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

آینده پژوهی پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه شهری مناطق مرزی بر اساس رویکرد حکمروایی شهری و منطقه‌ای (مطالعه موردی: جوانرود)

اسماعیل صفرعلیزاده^۱؛ ساجد بهرامی جاف^۲، مناف خانزاده^۳

۱- استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲- دانش آموخته دکتری جغرافیای سیاسی، گروه جغرافیای سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۳- کارشناسی ارشد آمایش سرزمین دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	حکمروایی شهری به‌عنوان یکی از راهبردهای مهم دستیابی به توسعه پایدار از اهمیت خاصی برخوردار است که در کانون بحث این تحقیق برای شهر مرزی جوانرود قرار گرفته است. رویکرد تحلیل در این مقاله، بر اساس جایگاه حکمروایی در تحقق‌پذیری توسعه پایدار شهرهای مرزی است. رویکرد گردآوری داده‌ها، رویکرد تعاملی خبره محور و روش تحلیل، کمی و کیفی بوده و روش تحقیق توصیفی - تحلیلی بوده است. نتایج نشان داد که مجموعاً ۷ متغیر شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران شهری، هماهنگ بودن برنامه‌های سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری، ارتباط متقابل و تعامل سازنده میان نهادهای دولتی و خصوصی، به‌کارگیری تمهیدات و راه‌حل مناسب برای قانونمند بودن مدیران شهری، تأثیر شبکه‌های اجتماعی در مشارکت نهادهای مدنی تعاونی‌ها و بخش خصوصی، تبادل نظر مدیران شهر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل شهر با شهروندان، به‌کارگیری توانایی مناسب ظرفیت‌های شهر در توسعه شهری به‌عنوان مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در تحقق‌پذیری توسعه پایدار در حوزه حکمروایی شهری انتخاب شدند.
دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۲۳	
پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۱۵	
صص: ۵۱-۶۰	
واژگان کلیدی: آینده پژوهی، توسعه پایدار، حکمروایی، مناطق مرزی، جوانرود.	

استناد: صفرعلیزاده، اسماعیل؛ بهرامی جاف، ساجد؛ و خانزاده، مناف. (۱۴۰۲). آینده‌پژوهی پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه شهری مناطق مرزی بر اساس رویکرد حکمروایی شهری و منطقه‌ای (مطالعه موردی: جوانرود). *فصلنامه جغرافیا و آینده‌پژوهی منطقه‌ای*، (۲)۱، ۵۱-۶۰.

ناشر: دانشگاه ارومیه.

DOI: <https://doi.org/10.30466/grfs.2023.54803.1002>

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.2981118.1402.1.2.4.0>

نویسندگان

مقدمه

شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرها و به تبع آن توسعه شهرهای کوچک و بزرگ، ویژگی عصر حاضر است. این افزایش سریع مشکلات فراوانی را در کشورهای مختلف پیش روی سیاست‌گذاران و مدیران شهری به جا گذاشته است (Bordbar, 2009). از جمله مشکلات رشد بی‌رویه شهرهای امروزی تراکم بالای جمعیت، فقدان تسهیلات مناسب زندگی، کمبود خدمات اولیه زیربنایی، محیط‌زیست آلوده و غیربهداشتی، همچنین در چنین محل‌هایی درصد بالایی از بی‌سوادی، بیکاری، جنایت و ناهنجاری‌های روانی مشاهده می‌گردد (Finewood et al, 2018 – Beckley, 2015) که به لحاظ پیچیدگی و گستره شهری، نسبت به شهرهای پیشین متفاوت‌اند (Mousavi et al, 2023: 153)؛ بنابراین وجود یک سیستم مدیریتی جدید و پویا کاملاً ضروری و حیاتی است (Wegrich Paschoal and Murphy et al, 2018).

در نگرش جدید به مدیریت شهری، ایجاد سازمان‌های محلی، افقی و فرابخشی به‌منظور رسیدن به اهداف توسعه پایدار و جامعه مدنی و نیز تقسیم وظایف بین حکومت‌های مرکزی و محلی و صلاحیت‌دار کردن شهروندان از اصول اساسی محسوب می‌شوند که با نظام اداری مرکزی، عمومی و بخشی مغایرت دارد (Bahrami Jaf et al, 2021). حکمروایی اصول فعلی دولت از بالا به پایین حکمرانی جهانی را به چالش و بر نقش محلی متمرکز می‌شود تا حکمروایی شهری را در برابر نیازهای مردم پاسخگو کند (Koeosteleva and Flockhart, 2020). حکمروایی شهری به دنبال اهداف توسعه پایدار اتخاذشده توسط سازمان ملل متحد در سپتامبر ۲۰۱۵، در کانون توجه قرار گرفته است (Pieterse, 2017)؛ که هدف غایی آن، توسعه انسانی پایدار و در کنار آن ایجاد محیطی پایدار است (Mousavi et al, 2023).

علی‌رغم خیزش رو به تکامل سیستم‌های حکمروایی در کشورهای مختلف در دهه‌های اخیر، اما در ایران به‌صورت کلی در شهرهای مرزی به‌صورت ویژه، به دلیل فقدان یک سیستم دموکراتیک مردم‌سالار و مشارکت‌محور، نظام مدیریتی در شهرهای مرزی درگیر چالش‌های فزاینده و یک چرخه باطلی از ناکارآمدی شده است که این فرایند نتیجه‌ای جز عدم پایداری در توسعه را به دنبال نخواهد داشت (Sharifzadeh et al, 2020). بنابراین امروزه اصلی‌ترین مانع توسعه شهری و منطقه‌ای در کشور ایران به‌نظام برنامه‌ریزی آن برمی‌گردد (Aftab, 2023: 87). در این میان شهر مرزی جوانرود نیز دارای چنین وضعیتی است و به دلیل ضعف ساختاری در مناطق مرزی و به تبع آن در مراکز جمعیتی این مناطق به‌ویژه در شهرها، لزوم توجه به مسائل حکمروایی مطلوب شهری را بیش‌ازپیش ضروری می‌نماید؛ بنابراین در این تحقیق به بررسی آینده شاخص‌های حکمروایی مطلوب شهری در شهر مرزی جوانرود پرداخته است.

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

لزوم در نظر داشتن نگرش‌های بلندمدت در زمینه‌های موضوعی مدیریت و برنامه‌ریزی شهری، بهره‌گیری وسیع و همه‌گیر از رویکردهای هنجاری و کیفی، ضرورت تأکید بر پیوستگی‌های فضایی مقیاس‌ها، در برگیری عدم قطعیت‌های فعلی در ابعاد مختلف، در نظر گرفتن پیچیدگی مسائل محلی و منطقه‌ای، ضرورت داشتن رویکردهای بین‌رشته‌ای و فرارشته‌ای به مسائل، پدیدآوردن امکان مشارکت همگانی و سعی در دستیابی به اولویت‌های مورد توافق و سازوکارهای مورد اجماع و مشارکتی در جهت گذار از این مشکلات به‌شدت لازم است (Bibri, 2018). آینده‌نگاری به دلیل دارا بودن رویکردهای مختلف برای مقابله با عدم قطعیت‌ها و همچنین با در نظر داشتن انواع نگرش‌های مشارکتی جهت تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری وجود نظریه‌های قوی در مقابله با پیچیدگی‌ها خواهد توانست در این زمینه مشارکت سازنده داشته باشد (Fernández-Güell, 2016). از دهه ۱۹۸۰ موضوع حکمروایی به‌موازات تأثیرات جهانی شدن در مسائل سیاسی مورد بررسی قرار گرفته است و در راستای به‌کارگیری آن تقسیم‌بندی مسئولیت‌ها در عرصه شهری شکل گرفته است به‌طوری‌که حکمروایی مشارکتی به یک ویژگی اصلی در مدیریت شهری تبدیل شده است که توسط دولت‌ها و سازمان‌های دولتی به‌الگویی برای مشارکت جامعه مدنی و مردمی تبدیل شده است (Ziari et al, 2022). تغییرات (Uzun, 2007-Lemanski, 2017- Marti'-Costa. & Toma's, 2017- Mousavi et al, 2020). قابل توجهی در پذیرش حکمروایی شهری به‌عنوان یک رویکرد بالقوه امیدوارکننده برای تأثیرگذاری بر پیامدهای مثبت توسعه

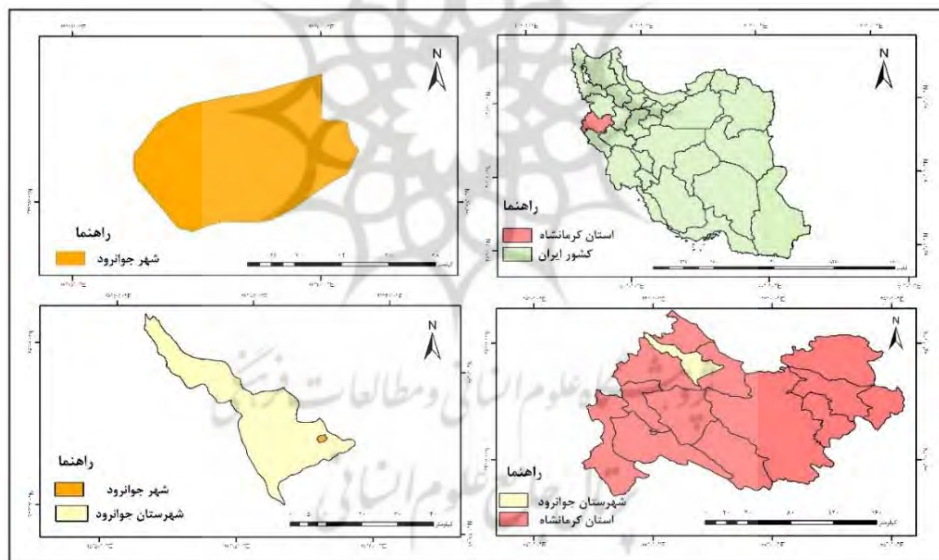
شهری، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، وجود داشته است (Hendriks, 2014) که یک تجزیه و تحلیل متمرکزتر را از نظر فرایندهای سازمانی و شاید، پیامدها پیشنهاد می‌کند. اساساً، حکمروایی (شهری) به یک پارادایم توسعه تبدیل شده است که می‌تواند برای مقابله با شرایط شهری ناپایدار معاصر در جهان در حال توسعه گسترش یابد. (Yin, 2014). لازم به ذکر است که حکمروایی به‌طور متفاوت توسط نهادها، بازیگران و ذی‌نفعان مختلف درک می‌شود (Grindle, 2011). با این حال، مفهوم‌سازی‌های مختلف، زمینه مشترکی را در آن حکومت به اشتراک می‌گذارند تا فرایندهای سازمانی و تصمیم‌گیری را بهبود بخشند تا نتایج توسعه مثبت را هم در کشور و هم در سطح محلی به وجود آورند (Morisson and Nouwelant, 2020). در آینده‌نگاری حکمروایی توسعه پایدار در شهرهای کوچک نمی‌توان فقط به روابط متقابل بین حکمروایی و توسعه پایدار اکتفا کرد و بعد سوم مسئله پرداختن به این مهم است که ارتباط توسعه پایدار با آینده‌نگاری چگونه است و بهترین شیوه بهره‌گیری از اصول آینده‌نگاری در راستای دستیابی به حکمروایی توسعه پایدار در شهرهای کوچک چگونه است که این خود به‌عنوان یکی از مسائل کلیدی پژوهش باید بیش‌ازپیش مورد توجه واقع شود (Geertman et al, 2013) آینده‌نگاری حکمروایی با تمرکز بر نگرش درازمدت، دربرگیری عدم قطعیت‌ها و ضرورت توجه به مقیاس‌های متفاوت فضایی را در زمره اصول کلیدی خود می‌داند در صورتی که اصول ذکر شده نیز در رویکردهای حکمروایی توسعه پایدار (حکمروایی گذار و حکمروایی منعطف) نیز مورد توجه بوده‌اند. در رویکردهای حکمروایی برای توسعه پایدار بر اصولی از جمله مشارکت تمامی بازیگران و ذی‌نفعان و شیوه‌های تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مشارکتی و همه‌گیر در جامعه مدنی با تأکید خاصی صحبت می‌شود. در این بین در آینده‌نگاری نیز به‌مانند رویکردهای حکمروایی توسعه پایدار مشارکت بازیگران و ذی‌نفعان به شکل کارگروه‌های مشارکتی، روش دلفی و غیره از بنیان‌های این نگرش به حساب می‌آید (Strandeneas, 2011). در رابطه با موضوع پژوهش، پژوهش‌های متنوعی صورت گرفته است به‌طوری که ملازاده و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود تحت عنوان «شناسایی پیشران‌های حیاتی مؤثر بر آینده توسعه فضایی منطقه آزاد ارس با رویکرد آینده‌پژوهی» به این نتیجه رسیده‌اند که در مرحله اول، ۵۱ متغیر در قالب ۴ عامل (اقتصادی، سیاسی و نهادی، اجتماعی و گردشگری و کالبدی و محیطی)، شناسایی و از میان عوامل میزان تأثیرگذاری بر یکدیگر و بر آینده با روش‌های مستقیم و غیرمستقیم، ۱۳ عامل کلیدی، جذب سرمایه، تحریم‌های بین‌المللی، توسعه دشت‌های کشاورزی و گلخانه‌ای، توسعه بخش صنعت، صادرات، قیمت زمین، توسعه شهری و روستایی، روابط دیپلماتیک با کشورهای حوزه قفقاز، رقابت منطقه‌ای با سایر مناطق آزاد، زیرساخت‌های گردشگری، رونق تجارت، تسهیل در واردات و مناقشه قره‌باغ و روند صلح، انتخاب که بیشترین نقش را در توسعه فضایی آینده منطقه آزاد ارس، ایفا می‌نماید. میری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود تحت عنوان «تحلیلی بر حکمروایی خوب شهری و منطقه‌ای بر درآمد پایدار گردشگری (نمونه موردی: شهر بیرجند)» اشاره کرده‌اند که همه مولفه‌های حکمرانی برآمدهای پایدار گردشگری مؤثر بوده بیشترین تأثیر مربوط به بعد اثربخشی و کارایی می‌باشد. همقدم و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود تحت عنوان «ارائه پیشران‌های کلیدی آینده حکمروایی شهری هوشمند (مطالعه موردی: شهر رشت)» اشاره کرده‌اند که آموزش شهروندی و آگاهی‌رسانی، مشارکت شهروندان و تعهد مسئولان جزء ۳ پیشران اول حکمروایی شهری هوشمند شهر رشت محسوب می‌شوند.

مواد و روش پژوهش

این تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی و هدف کاربردی نوشته شده است. بر اساس موضوع اصلی پژوهش (جایگاه حکمروایی مطلوب در توسعه منطقه‌ای شهرهای مرزی) پس از مرور مؤلفه‌ها و نظریات مرتبط با حکمروایی و نیز مسائل مرز اطلاعات پایه جمع‌آوری و طبقه‌بندی شدند بدین صورت که مؤلفه‌ها و متغیرهای تأثیرگذار در قالب ۸ بخش و ۳۹ زیربخش دسته‌بندی شدند. در مرحله بعد به‌منظور سنجش جایگاه حکمروایی در توسعه پایدار شهرهای مرزی (جوانرود) پرسش‌نامه تدوین شده بر اساس متغیرهای مرتبط با حکمروایی شهری در اختیار جامعه آماری تحقیق که تعداد ۳۵ نفر از متخصصان توسعه شهری و مرز از جمله اساتید دانشگاه و دانشجویان دکتری در حوزه‌های جغرافیای سیاسی، برنامه‌ریزی شهری و علوم سیاسی بودند قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MICMAC استفاده شده است.

محدوده مورد مطالعه

شهر جوانرود مرکز شهرستان جوانرود واقع در شمال غربی استان کرمانشاه با عرض ۴۶,۵۱۷۲ درجه شرقی و طول ۳۴,۷۹۶۱ درجه شمالی است. این شهر ۱۳۳۹ متر از دریا ارتفاع دارد و ۴۵ روز در سال یخبندان دارد. میانگین سالانه بارش نیز ۶۰۰ میلی‌لیتر است. جوانرود از شمال به اورامان لهن و پل دو آب، از جنوب به شهرستان سرپل ذهاب و از شرق به کرمانشاه و از غرب به خاک عراق متصل است. از لحاظ موقعیت جغرافیایی این شهر در مرکز منطقه اورامانات و در بین سه شهرستان پاوه، ثلاث باباجانی و روانسر محصور است. این شهر دارای جنگل‌های طبیعی و بکر بلوط است. جوانرود با جمعیت ۸۱۳۴۳ نفر در سال ۱۳۹۵، سومین شهر پرجمعیت استان پس از شهرهای کرمانشاه و اسلام‌آباد غرب است. مردم جوانرود کرد هستند و با گویش جافی سخن می‌گویند. زبان مردم این منطقه کُردی (سورانی با گویش جافی) است. تمامی مردم این شهر نیز مسلمان، اهل سنت و شافعی مذهب هستند. واردات کالاهای خارجی و صادرات کالاهای ایرانی از طریق مرز جوانرود - عراق (دروله)، ثلاث - عراق (شیخ صله) و پاوه - عراق (شوشمی و سازان)، بازارچه پرومقی برای این شهر به ارمان آورده است. از برتری‌ها جوانرود نسبت به سایر شهرها عرضه محصولات، امنیت کامل، مراکز اقامتی مناسب، آب‌وهوا هوای معتدل، محورهای مناسب راه و نزدیکی به مناطق گردشگری طاق‌بستان، بیستون، غار قوری قلعه، سد داریان و روستاها اورامانات است. جوانرود همچنین مراکز خرید و فروشگاه‌های زیادی دارد که بخشی از اقتصاد آن را تشکیل می‌دهند. نام جوانرود برگرفته از قلعه‌های حکومتی متعددی است که در این منطقه در چند قرن اخیر توسط حکومت‌ها بنا نهاده شده است. آثار و شواهد مکتوب به‌دست‌آمده در منطقه تاریخ و قدمت جوانرود و نامش را به بیش از ۷۰۰ سال می‌رسانند.

شکل ۱- موقعیت محدوده مورد مطالعه

بحث و ارائه یافته‌ها

در این بخش نتایج یافته‌های میدانی حاصل از نظرات کارشناسان با استفاده از نرم‌افزار میک‌مک مورد بررسی و تحلیل قرار می‌گیرد. بر اساس جدول ۱ درجه پرشدگی ماتریس ۹۴ درصد است که نشان می‌دهد عوامل انتخاب‌شده تأثیر زیاد و پراکنده‌ای بر همدیگر داشته‌اند و در بیش از ۹۴ درصد بر یکدیگر تأثیر داشته‌اند. از مجموع ۱۴۷۷ رابطه قابل ارزیابی در این ماتریس، ۸۱ رابطه عدد صفر بوده که به معنی آن است که عوامل بر همدیگر تأثیر نداشته یا از همدیگر تأثیر نپذیرفته‌اند، ۵۰۹ رابطه با عدد یک به منزله تأثیر ضعیف، ۶۱۶ رابطه با عدد ۲ به معنی تأثیر متوسط، ۱۱۰ رابطه با عدد ۳ نشان‌دهنده رابطه قوی بین متغیرها است. به‌عبارت‌دیگر در بررسی تأثیرات متقاطع مؤلفه‌های مطرح‌شده این تحقیق، بیشترین مقدار ارتباط مرتبط با تأثیر‌گذاری و تأثیرپذیری متوسط بوده است.

جدول ۱- تحلیل اولیه داده‌های ماتریس و تأثیرات متقابل

مقدار	شاخص
۳۹*۳۹	ابعاد ماتریس
۲	تعداد تکرار
۸۱	رابطه صفر
۵۰۹	رابطه با عدد ۱
۶۱۶	رابطه با عدد ۲
۱۱۰	رابطه با عدد ۳
۰	تعداد P
۱۴۷۷	جمع
۹۷/۱	درجه پرشدگی

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲)

نحوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، حاکی از میزان پایداری و یا ناپایداری سیستم است. در حوزه روش تحلیل اثرات متقاطع/ساختاری، تحت نرم‌افزار MICMAC در مجموع دو نوع پراکنش تعریف شده است که به نام سیستم‌های پایدار و سیستم‌های ناپایدار معروف هستند. در سیستم‌های پایدار مجموعاً سه دسته متغیر قابل مشاهده است: الف: متغیرهای بسیار تأثیرگذار بر سیستم (عوامل کلیدی)، ب: متغیرهای مستقل، ج: متغیرهای خروجی سیستم (متغیرهای نتیجه). در این سیستم جایگاه هر یک از عوامل کاملاً مشخص و نقش آن نیز به وضوح قابل ارائه است. در مقابل در سیستم‌های ناپایدار وضعیت پیچیده‌تر از سیستم‌های پایدار است و در این سیستم، متغیرها در حول محور قطری صفحه پراکنده هستند و متغیرها در اکثر مواقع حالت بینابینی از تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را نشان می‌دهند که ارزیابی و شناسایی عوامل کلیدی را بسیار مشکل می‌نماید (موسوی و کهکی، ۱۳۹۶:۱۷۳). در سیستم ناپایدار نیز متغیرهای زیر قابل مشاهده است: الف: متغیرهای تأثیرگذار؛ ب: متغیرهای دووجهی؛ ج: متغیرهای تأثیرپذیر یا وابسته؛ د: متغیرهای مستقل؛ ه: متغیرهای تنظیمی؛ در مجموع متغیرها دارای دو نوع تأثیر هستند: تأثیر مستقیم و تأثیر غیرمستقیم که به ترتیب بررسی خواهند شد.

جدول ۲- تأثیرات مستقیم متغیرها بر همدیگر

غیر مستقیم		مستقیم		متغیرها
تأثیر پذیری	تأثیر گذاری	تأثیر پذیری	تأثیر گذاری	
۳۳۶	۳۰۵	۳۳۱	۳۲۳	شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران شهری
۳۲۷	۲۹۶	۳۲۹	۳۱۹	هماهنگ بودن برنامه‌های سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری
۳۰۳	۲۷۵	۲۷۵	۲۸۳	ارتباط متقابل و تعامل سازنده میان نهادهای دولتی و خصوصی
۳۰۲	۲۹۵	۳۰۷	۳۰۷	به کارگیری تمهیدات و راه‌حل مناسب برای قانونمند بودن مدیران شهری
۲۹۰	۲۰۷	۲۰۳	۲۲۴	تأثیر شبکه‌های اجتماعی در مشارکت نهادهای مدنی تعاونی‌ها و بخش خصوصی
۲۸۷	۲۲۳	۲۱۹	۲۳۱	تبادل نظر مدیران شهر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل شهر با شهروندان
۲۸۶	۱۸۵	۱۷۹	۲۲۳	به کارگیری توانایی مناسب ظرفیت‌های شهر در توسعه شهری
۲۸۶	۳۲۰	۲۱۵	۲۰۷	آگاهی لازم شهروندان برای مشارکت در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها
۲۸۳	۳۱۹	۲۸۳	۲۱۹	نقش مؤثر اعمال تصمیمات شهروندان در تهیه طرح‌های شهری
۲۷۶	۲۷۲	۲۷۵	۲۷۹	درخواست مدیران شهری از شهروندان به منظور مشارکت در امور
۲۷۵	۲۱۹	۲۱۵	۲۳۱	توزیع عادلانه امکانات و تسهیلات شهری
۲۷۴	۲۴۹	۲۶۳	۲۵۵	رعایت انصاف و عدالت در پاکیزه نگه‌داشتن شهر
۲۷۳	۲۵۴	۲۷۱	۲۷۵	ترجیح منافع جمعی بر شخصی
۲۷۲	۲۲۲	۲۱۹	۲۳۱	برقراری عدالت جنسیتی
۲۷۱	۲۵۲	۲۶۷	۲۶۳	رویکرد عدالت‌محوری مدیران شهری در مسائل مختلف شهر
۲۷۰	۲۶۳	۲۷۵	۲۷۹	میزان توجه مدیران و مسئولان شهر به بعد اقتصادی کیفیت زندگی

غیرمستقیم		مستقیم		متغیرها
تأثیرپذیری	تأثیرگذاری	تأثیرپذیری	تأثیرگذاری	
۲۷۰	۲۱۳	۲۰۳	۲۲۷	فعالانه عمل کردن مدیران شهری در ساخت کالبدی شهر
۲۶۷	۲۱۷	۲۰۷	۲۲۷	وجود نیروی انسانی ماهر
۲۶۶	۲۵۹	۲۷۱	۲۷۹	اثربخشی اقدامات مدیران شهر در کیفیت زندگی شهروندان
۲۶۲	۲۳۷	۲۵۱	۲۵۱	استفاده از افراد باتجربه و متخصص در مدیریت شهری
۲۶۱	۲۵۰	۲۶۳	۲۵۵	میزان پایبندی مدیران شهری در جانب‌داری نکردن از افراد پرنفوذ شهر
۲۵۹	۲۵۲	۲۷۱	۲۷۱	بی‌طرفی و برابری در برابر قانون
۲۵۵	۲۹۷	۲۵۵	۲۱۵	تلاش مدیران شهری در آگاه کردن شهروندان از قوانین محیط‌زیست شهری
۲۵۳	۲۸۶	۳۰۳	۳۰۷	آگاهی و اطلاع مدیریت شهری از حقوق و قوانین محیط‌زیست شهری
۲۵۱	۲۴۵	۲۶۳	۲۵۱	تأثیرگذاری گروه‌های ذی‌نفوذ در توسعه کالبدی شهر
۲۴۸	۲۷۸	۲۹۱	۲۹۵	میزان پایبندی مدیران شهری در مداخله در محیط کالبدی شهر
۲۴۸	۲۴۸	۲۶۳	۲۵۱	تدوین قوانین شفاف بدون ابهام
۲۴۷	۳۰۸	۲۴۳	۲۲۳	میزان نقش آگاه‌سازی شهروندان از سوی مدیریت شهری
۲۴۴	۲۷۸	۲۷۵	۲۸۷	ارائه اطلاعات شفاف از مباحث فنی و اجرایی
۲۳۰	۲۲۷	۲۲۷	۲۳۵	نظرخواهی از مردم درباره طرح‌های کالبدی و اقتصادی
۲۲۷	۲۳۰	۲۴۷	۲۴۷	حضور شهروندان در امور همگانی و مذهبی شهر
۲۲۰	۲۸۰	۲۹۱	۲۹۹	نگرش به جمع و کار جمعی
۲۲۰	۲۳۳	۲۵۱	۲۵۱	میزان احساس مسئولیت مدیران شهری
۲۱۷	۲۸۲	۲۹۱	۲۹۹	میزان مسئولیت‌پذیری شهروندان در مسائل مختلف شهر
۲۰۷	۲۲۷	۲۳۱	۲۳۵	توانمندسازی مردم شهر
۲۰۵	۲۵۲	۲۶۷	۲۶۷	واکنش منفی شهروندان به پاسخگو نبودن مدیران شهری
۲۰۴	۲۳۸	۲۵۹	۲۵۱	پاسخگویی مدیران و مسئولان شهری به شهروندان
۲۰۱	۲۵۴	۱۷۹	۱۸۳	پاسخگویی شوراها و تشریح برنامه‌ها و طرح‌های شهری
۱۷۹	۲۳۰	۲۴۷	۲۴۳	برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات عمومی

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲)

انتخاب نهایی عامل‌های حکمروایی مؤثر بر توسعه پایدار شهر مرزی جوانرود

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از یافته‌های ذکرشده مهم‌ترین مؤلفه‌های تأثیرگذار و تأثیرپذیر در سیستم توسعه پایدار شهر مرزی جوانرود، به ترتیب تعداد تکرار عبارت بودند از ۱- نگرش به جمع و کار جمعی ۲- هماهنگ بودن برنامه‌های سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری ۳- ارتباط متقابل و تعامل سازنده میان نهادهای دولتی و خصوصی ۴- پاسخگویی مدیران و مسئولان شهری به شهروندان ۵- شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران شهری ۶- تبادل نظر مدیران شهر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل شهر با شهروندان ۷- توزیع عادلانه امکانات و تسهیلات شهری؛ به‌عبارت‌دیگر این مؤلفه‌ها بیشترین تعداد تکرار را در رده‌بندی مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار و تأثیرپذیر مستقیم و غیرمستقیم، تأثیرگذار و تأثیرپذیر بالقوه مستقیم و غیرمستقیم از لحاظ امتیازی به دست آورده‌اند.

جدول ۳- پیشران‌های کلیدی مؤثر بر توسعه پایدار شهر مرزی جوانرود

رتبه	متغیر	امتیاز نهایی
۱	شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران شهری	۱۲۹۵
۲	هماهنگ بودن برنامه‌های سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری	۱۲۷۱
۳	ارتباط متقابل و تعامل سازنده میان نهادهای دولتی و خصوصی	۱۱۳۶
۴	به‌کارگیری تمهیدات و راه‌حل مناسب برای قانونمند بودن مدیران شهری	۱۲۱۱
۵	تأثیر شبکه‌های اجتماعی در مشارکت نهادهای مدنی تعاونی‌ها و بخش خصوصی	۹۲۴
۶	تبادل نظر مدیران شهر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل شهر با شهروندان	۹۶۰
۷	به‌کارگیری توانایی مناسب ظرفیت‌های شهر در توسعه شهری	۸۷۳

(منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۲)

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

تغییرات وسیع در عرصه مدیریتی می‌طلبد که نگرش کهنه و ناکارآمد به شهر و شهروندان کنار گذاشته‌شده و رویکردهای جدید جایگزین آن‌ها گردند. توجه به شاخص‌های حکمروایی خوب شهری از جمله شروط لازم برای نیل به توسعه پایدار در شهرهای مرزی می‌باشد. زیر محوریت این رویکرد در مدیریت شهری، بر اساس بسط مردم‌سالاری و برابری برای اثرگذاری تمامی نیروهای مؤثر و ذی‌نفوذ در اداره امور این شهرها هستند. بر اساس یافته‌های و نتایج تحقیق حاضر ۷ مؤلفه شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران شهری، هماهنگ بودن برنامه‌های سازمان‌های مرتبط با مدیریت شهری، ارتباط متقابل و تعامل سازنده میان نهادهای دولتی و خصوصی، به‌کارگیری تمهیدات و راه‌حل مناسب برای قانونمند بودن مدیران شهری، تأثیر شبکه‌های اجتماعی در مشارکت نهادهای مدنی تعاونی‌ها و بخش خصوصی، تبادل نظر مدیران شهر در تصمیم‌گیری‌های مربوط به مسائل شهر با شهروندان، به‌کارگیری توانایی مناسب ظرفیت‌های شهر در توسعه شهری به‌عنوان متغیرهای کلیدی تأثیرگذار بر روند توسعه پایدار شهری در منطقه مرزی جوازورد انتخاب شدند. به‌صورت کلی آنچه را که می‌توان در ارتباط با جایگاه حکمروایی شهری در توسعه شهر مرزی جوازورد بیان کرد آن است که مسئله حکمروایی شهری در این منطقه مرزی به دلیل عدم همخوانی مناسب با ساختار چندوجهی و چندگانه مدیریت شهری از جایگاه مناسبی برخوردار نیست؛ به‌عبارت‌دیگر در شهر مرزی جوازورد به دلیل حساسیت‌های امنیتی، نهاد شهرداری که به‌عنوان مهم‌ترین سیستم اداری مسئول در ارتباط با حکمروایی شهری باید شناخته شود، از قدرت اجرایی بسیار محدودی برخوردار بوده و توانایی لازم برای پیشبرد اهداف توسعه را به‌صورت مناسب ندارد. از مجموعه مطالب ذکرشده در این تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که تحقق توسعه پایدار شهری در چارچوب سیستم حکمرانی موجود در شهر مرزی جوازورد رخ نمی‌دهد مگر آنکه نظام برنامه‌ریزی از بالا به پایین تغییر کرده و با افزایش جایگاه قانونی نهاد مدیریت شهری، یعنی شورا و شهرداری امکان افزایش سطح بازیگری این نهادها را در برابر دیگر بازیگران قدرت موجود در شهر فراهم آورده شود و از سوی دیگر نهاد شهرداری را نسبت به توجه به مائل توسعه پایدار در این شهر مرزی پاسخگو نمود.

References:

- Aftab, A. (2023). Approaches and methods of futurology research and scenario planning in urban and regional planning. *Journal of Geography and Regional Future Studies*, 1(1), 82-107. <https://doi.org/10.30466/grfs.2023.121360> [In Persian]
- Bahrami Jaf, S., Janparvar, M., Shabazi, M., & Mazandarani, D. (2021). Measuring Factors affecting the Economic Stability of Border Cities (Case Study: Sardasht City). *Geography and Urban Space Development*, 7(2), 21-1. doi: 10.22067/JGUSD.2021.47469 [In Persian]
- Beckley, A L (2015); Deterrence versus Marginalization: Evidence from Immigrant Offending; *Race and Justice*, Volume 5, Issue 3: 278-300. <https://doi.org/10.1177/2153368714568354>
- Bibri, S. E. (2018). Backcasting in futures studies: a synthesized scholarly and planning approach to strategic intelligent, sustainable city development. *European Journal of Futures Research*, 6(1), 13. <https://doi.org/10.1186/s40309-018-0142-z>
- Biniaz, M., & Tamassoki, E. (2023). Analyzing dimensions of integrity in the Concept of Integrated Watershed Management in Iran. *Integrated Watershed Management*, 3(1), 38-53. doi: 10.22034/iwm.2023.2001343.1074 [In Persian]
- Bordbar, Mehrdad. (2009). Looking at the Development Process of Urban Residing & the Role of Small Cities in Iran. *Urban Management Studies*, 1(2).101-114. [In Persian]
- Fernández-Güell, J.-M., Collado-Lara, M., Guzmán-Araña, S., & Fernández-Añez, V. (2016). Incorporating a Systemic and Foresight Approach into Smart City Initiatives: The Case of Spanish Cities. *Journal of Urban Technology*, 23(3), 43-67. <https://doi.org/10.1080/10630732.2016.1164441>
- Finewood, M H and Mastler, A M and Zikovich, J (2019); Green Infrastructure and the Hidden Politics of Urban Stormwater Governance in a Postindustrial City; *Annals of the American Association of Geographers*, Volume 109, Issue 3, pp 909-925. <https://doi.org/10.1080/24694452.2018.1507813>
- Geertman, S. & Toppen, F. & Stillwell, J. (2013) Planning support systems for sustainable urban development, Publisher: Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Grindle, M. S. (2011). Good Enough Governance Revisited, 29(S1), 199–221. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7679.2011.00526>

- Hamghadam, N., Ziāri, K., Hātaminejād, H., Pourahmad, A., & Zangāneh Shahraki, S. (2023). Presenting the Key Driving Forces for the Future of Smart City Governance (Case study: Rasht city). *Geographical Studies of Coastal Areas Journal*, 4(1), 17-40. doi: 10.22124/gscj.2023.22422.1174 [In Persian]
- Hamghadam, N., Ziāri, K., Hātaminejād, H., Pourahmad, A., & Zangāneh Shahraki, S. (2023). Presenting the Key Driving Forces for the Future of Smart City Governance (Case study: Rasht city). *Geographical Studies of Coastal Areas Journal*, 4(1), 17-40. doi: 10.22124/gscj.2023.22422.1174 [In Persian]
- Hendriks, F (2014), Understanding Good Urban Governance: Essentials, Shifts, and Values, *Urban Affairs Review*, Vol. 50(4) 553–576. <https://doi.org/10.1177/1078087413511782>
- Korosteleva, E. A., and Flockhart, T. (2020). Resilience in EU and International Institutions: Redefining Local Ownership in a New Global Governance Agenda. *Contemporary Security Policy*, Volume 41, Issue 2, pp 153-175. <https://doi.org/10.1080/13523260.2020.1723973>
- Lemanski, C. (2017): Unequal citizenship in unequal cities: participatory urban governance in contemporary South Africa, *IDPR*, 39 (1). <https://core.ac.uk/download/pdf/42340527.pdf>
- Martí-Costa, M. & Toma's, M. (2017): Urban governance in Spain: From democratic transition to austerity policies, *Urban Studies*, 54(9), 2107–2122. DOI: 10.1177/0042098016669452
- Miri, G., Ebrahimi, A., & Fatemi, M. (2023). An analysis of good urban and regional governance on sustainable tourism income (Case study: Birjand city). *Geography and Regional Future Studies*, 1(1), 67-81. doi: 10.30466/grfs.2023.121359 [In Persian]
- Miri, G. Ebrahimi, A., & Fatemi, M. (2023). An analysis of good urban and regional governance on sustainable tourism income (Case study: Birjand city). *Journal of Geography and Regional Future Studies*, 1(1), 67-81. <https://doi.org/10.30466/grfs.2023.121359> [In Persian]
- Molazadeh, M., Pormahamady, M. R., & Hosenzadeh, K. (2022). Identifying critical drivers of the future spatial development of Aras Free Zone with a futures research approach. *Geography (Regional Planning)*, 12(49), 188-200. doi: 10.22034/jgeoq.2022.164008 [In Persian]
- Molazadeh, M., Pormahamady, M. R., & Hosenzadeh, K. (2022). Identifying critical drivers of the future spatial development of Aras Free Zone with a futures research approach. *Geography (Regional Planning)*, 12(49), 188-200. doi: 10.22034/jgeoq.2022.164008 [In Persian]
- Morrison, N, and Nouwelant, R V D (2020); Western Sydney's urban transformation: examining the governance arrangements driving forward the growth vision; *Australian Planner*, Volume 56, Issue 2, pp 73-82. <https://doi.org/10.1080/07293682.2020.1742172>.
- Mousavi, M. N, Jahangirzadeh, J, Bayramzadeh, N, & Omidvarfar, S. (2023). Assessing the Feasibility of Urban Resilience in 5 Regions of Urmia. *Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas*, 4(13), 149-167. <https://doi.org/10.52547/gsma.4.1.149> [In Persian]
- Mousavi, M., Ghaderi, R., Bayramzadeh, N., & Kamel Nia, R. (2022). Investigating the Feasibility of Good Urban Governance with Emphasis on Spatial Justice (Case Study: 5 Regions-Urmia). *Journal of Research and Urban Planning*. doi: 10.30495/jupm.2022.29908.4122 [In Persian]
- Mousavi, M., Jahangirzadeh, J., Bayramzadeh, N., & Omidvarfar, S. (2023). An analysis of the state of good governance in Urban Peripheral villages of Urmia. *Peripheral Urban Spaces Development*, 5(2), -. doi: 10.22034/jpusd.2023.397271.1270 [In Persian]
- Murphy, M, Jordan, H and Badland, H and Giles-Corti, B (2018); Local food environments: Australian stakeholder perspectives on urban planning and governance to advance health and equity within cities; *Cities & Health*, Volume 2, Issue 1, pp 46-59. <https://doi.org/10.1080/23748834.2018.1514802>.
- Pieterse, E (2019); Urban governance and spatial transformation ambitions in Johannesburg; *Journal of Urban Affairs*, Volume 41, Issue 1, pp 20-38. <https://doi.org/10.1080/07352166.2017.1305807>.
- Pieterse, E., Parnell, S., & Haysom, G. (2018); African dreams: Locating urban infrastructure in the 2030 sustainable developmental agenda; *Area Development and Policy*, 3(2), pp 149–169. <https://doi.org/10.1080/23792949.2018.1428111>
- sharifzadeh, E., Sheikhi, A., & Ajza Shokouhi, M. (2018). Assessment of good governance in the stability of urban neighborhoods of Piranshahr. *Sustainable city*, 1(3), 109-128. doi: 10.22034/jsc.2018.89876 [In Persian]
- Strandeneas, J.G. (2011) Sustainable Development Governance towards Rio+20: Framing the Debate, *Journal of SDG*, Vol.5, No.12, pp.75-89.
- Uzun, C.N. (2007). *Globalization and urban governance in Istanbul*, 127-138. <https://www.jstor.org/stable/41107372>
- Yin, R. K. (2014); Case Study Research: Design and methods. 5th ed. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Ziari, K., Yadollahnia, H., Yadollahnia, H. (2020). Urban Management Performance Analysis with Emphasis on Good Governance Indicators from the Citizen's Perspective (Case Study: Sari City). *Journal of Research and Urban Planning*, 11(40), 1-16. https://jupm.marvdasht.iau.ir/article_4004_en.html [In Persian]